

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

6 An non in priuatis honoribus deferendis interuenire possit personarum
respectus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

id consideratius prælati præfectisque Ecclesiastici, & maxime in religionibus animaduertendum est, ne in legum dispensationibus etiam quæ iure illis licent, aut in panis relaxandis sint personarum acceptores, nam profecto & in his quoque culpa hæc obrepere assolet. Ad quartum argumentum eodem ferme pacto respondetur haud enim dubium quin & vsus ille impingere possit in acceptionem personarum. Igitur in primis necessarium semper est sententiam secundum probabiliorem opinionem subscribere, etiam si alia sit probabilis. In speculabilibus nanque scholarum disputationibus nullum inde constat periculum quod quispiam minus probabilis ingenij gratia defendat, in practicis vero quæ aliena iura respiciunt nefas est iudici infirmioris opinionem lectari: sicuti & medico in practica ex qua salus pendet infirmi, ac multo magis Theologo in his quæ sunt fidei. Quin vero index aliter faciens restitutioni fieret obnoxius. Ex quo fit, pessime sibi communique bono consulere iudices atque etiam medicos, qui postquam semel vnam opinionem imberint nulla ratione possunt ab illa dimoueri, cum tamen ne iniuriam alijs intentarent posthaberentur honorem proprium, & ad alteram, cum primum probabilior appareret commigrare. Secunda propositio sit, vbi pariles esse omnino contingerit opiniones non esse a peritum scelus nunc vnam nunc alteram opinionem amplexi, vix tamen carere potest scandalo. In his autem cunctis vigilanter cauendum est ne vel amicitia vel quicumque alius affectus caliginem intellectus offendat ut eam opinionem probabiliorem iudicet, quam pro sua libidine mallet.

ARTICVLVS VI.

Vtrum in priuatis honoribus deferendis interuenire possit personarum respectus.

Non satis est de publicis communibusque honoribus dixisse, nisi in hoc sexto articulo de illis etiam sermonem subiiciamus, quia a priuatis personis sibi inui-

cem deferuntur. Videtur enim nulla in his posse vsu venire personarum acceptio. Enimvero cum hoc vitium solius sit iustitie inimicum videtur non protendi vsque ad gratuita, qualis est vrbantitas & comitas in multis honoribus. Quoniam si quis digni honorem deferat, nemini iniuriam facit, dum tamen eisdem honoris nunc ac titulos erga indignos quoque vrbantitis gratia ostendat. Secundo arguitur. Et si honor, vt omnis philosophia proclamatur, soli, debeatur virtuti, tamen multi sunt prauis quibus honor lege deferatur, vt prælati, parentes, senes, & illustres, etiam si corruptis sint moribus. Contra hæc nihilominus nos Iacob capitu. 2. suæ Canonice, sub hisce verbis insinuit. Si introieris in conuentum vestrum vir autem annulum habens in veste candida, intrauerit autem pauper in sordido habitu, & intendatis in eum, qui inductus est veste præclara, &c.

Hanc questionem ob hunc præcipue locum Iacobi submouimus, vt exploremus quale peccatum sit indignis personis ob humanas secularisque causas honorem exhibere. Sit ergo prima conclusio. Et si honos reuerentia sit cuique ob suam excellentiam exhibita, tamen id cui proprie & singulariter honor debetur, est virtus. Huius sententiæ 4. Ethic. cap. 3. auditor est Aristoteles vbi ideo subiunxit, honorem maximum esse externorum bonum, quo re vera solus bonus dignus est, atque eandem ob rem lib. 1. docuerat a viris probis elegantes honorem expetere in testimonium virtutis. Ob idque honor a voce. Honestum defendit honestas autem vni competat virtuti. Quapropter Romanus ille Marcus Marcellus ea lege Honoris in media vrbis templum erexit vt nemini illuc nisi per ædes Virtutis pateret aditus. Et de Christo præcinit regius Psaltes. Gloria & honore coronasti eum Domine Et Paulus ad Timotheum. Regi seculorum immortalis, &c. honor & gloria. Atque eiusdem duobus membris ad Romanum. sempiternæ illius scælicitatis qualitatem expressit dicens. Hi qui secundum patientiam boni operis, gloriam & honorem, &c. Secunda conclusio. Nihil sanctius præter virtutem sunt quoque alie excellentiæ, quarum ob causas hoc seculo mortalibus honores debentur, nempe primum propter diuinam repræsentationem.

Ad quartum
argumentum.

Prior propositio.

Posterior propositio.

tionem, veluti principibus & magistratibus, qui Dei personam gerunt: Vnde Arist. eod. loco 4. Ethic. c. 3. honore digni censentur qui in potestatibus sunt constituti. Et li. 5. c. 6. Honor est merces & præmium magistratus. Eundemque dominis serui debent, iuxta verbum Pauli ad Timot. 6. Qui canque sunt sub iugo serui dominos suos honore dignos arbitrentur. Mox debetur honor in testimonium alienæ virtutis, Quæ ratione honoramus, illustres & sanguine ingenuos quippe quorum maiores arbitramur virtutis gradibus sublimem, condescendisse locum. Et multo iustius parentibus, qui nos genuerunt & senibus. Nam Leui. 19. præcipitur Coram cano. capite confingere & Honoram perionam senis. Tametsi legamus Sapient. 4. Senectus venerabilis est, non diuturna neque annorum numero computata. Caniauit sensus hominis & ætas senectutis vita est immaculata. His igitur honorem deferre, est virtus eisdem abstr. nulla est personarum acceptio, quia causa non deest honoris. Quocirca Prou. 16. sicut qui mittit lapides in acrum Mercurij, ita qui tribuit insipienti honorem Id quod non modo Sancti Thome verum & alij sui ordinis egregij auctores sciunt interpretatur, vt aceruus Mercurij calculorum congeries censeatur, quibus in subducendis rationibus dari & accepti negotiatores videntur, propterea quod eiusmodi rationem Mercurij habebatur Deus. In huiusmodi nanque supputationibus pro libito, immo casu vt manui occurreret lapillus, qui modo valet vnum, infuitur in denarium, ac subinde vt centum valeat aut mille. Sic licet quispiam absque meritis magistratum euehatur, locus tamen faciat eum honore dignum, tamen si secundum Hebraicam lectionem sensus longè sit diuersus. Habetur enim apud Hebræos, sicut qui mittit lapidem in palmam funde, videlicet vt vi eum sursum contra eius naturam euehat, sic qui insipienti, hoc est, meritis vacuo, honorem tribuit. Tertia conclusio, quæ mentis Iacobi interpretis sit. Etsi diuites ratione loci honorare quem in republica sublimem habent, officium sit, tamen intuitu tantum diuitiarum eisdem honorem deferre peccatum est acceptio personarum. Prior pars tum ex superioribus colligitur tum etiam & Arist. assertio est 4. Ethic. c. 3. vbi cõ-

iudicium affirmat honore dignos ceteri eos qui in potestatibus sunt, & diuites, Secunda tamen particula asseritur à D. Tho. 2. 2. q. 63. ar. 3. vbi tamen nullam subiunxit causam quam quod ei elici vt ex verbis Iacobi, licet quol. 10 art. 12. emuntius eum exponat. Sed re vera neq. ratio deest naturalis qua illi patiocinetur. Enimvero diuitiæ seorsum existimate nullam præferunt excellentiam honore dignam, honorabile enim & laudabile (vt 1. Ethic. c. 11. Aristot. differit) penes hoc differunt, quod sola illa quæ sunt per se bonam quippe quæ honesta dicuntur, honore sunt digna, vtilia vero, sunt illa, quæ non per se, sed ad aliud relata, bona sunt, & ideo laudari quidem possunt, honorari, vero, non item diuitiæ autem nihil boni obtinent præter vsum. At vero expedit acerbitate conclusionis temperare. Intelligenda quippe est non de his extrinsecis quibuslibet honoris signis, sed de veris honoribus. Honor enim legitimus est quando signa hæc extrinseca vt capitis detectio, & humiliatio tanquam testimonia exhibentur intrinseca existimationis, atque hæc esset personarum acceptio videlicet si diuiti aliorum omnium meritorum vacuo taliter ex animo habemus honorem. Et hoc est quod Iacobus condemnat. Vnde subdit. Nonne iudicatis apud vosmet ipsos, scilicet dum pauperibus diuites præferis & facti estis iudices cogitationem intuarum? Ecce ego peccatum iudicare diuitem ob suas diuitias pauperibus vera dignitatem præstare. Ostendere autem diuitibus extrinsecus citra internum iudicium talia signa, vt loco cedere, caput aperire, iniurare, &c. nullam habet rationem culpe, sed est triuiali vrbantati conuiuere. Quod nisi faceres, in solens habere tis. Vnde Aug. gloss. ibidem, si hanc distantiam sedendi & standi ad honores Ecclesiasticos referamus vt diuites pauperibus (in conferendis scilicet sacerdotij) anteferantur, non est inquit putandum leue esse peccatum. Et infra. Si autem de quotidianis confessibus loquitur, quis non id peccat? Non tamen peccat nisi cum apud semetipsum intus ita iudicat, vt ei tanto melior quanto ditior videatur. Hoc enim videtur significasse subdendo, Nonne iudicatis vosmet ipsos, &c. Hæc in glossa.

Aristot. Posterior pars probatur. D. 1 ha.

Aristot.

In quo differunt laudabile, & honorabile

Temperatura postior pars conclusio nis.

August.

Explicat plane locus D. Iacobi.

Ad primum igitur argumentum respondetur. Primum quod non est gratuitus habendum

S 4 dum

OTO
ure
gibus
DIE
13

Explicat locus p. uerbo. r. c. g. g. illine.

Altera explicatio iuxta elegans. Tertia conclusio.

Prior pars pro bat.

dum, sed contra iustitiam interpretandū, quod diuites vel alios quoslibet in quibus nihil virtutis aut legitimæ excellentiæ existit, quispiam animo reputet secundum rei veritatem alijs anteferendos, qui virtute pollent aut alia dignitatis excellentia. Secundo & hoc quoque mente speculandū est, quod & in gratuitis honoribus acceptio eō tingere potest personarum, Nam illos honoris titulos qui dignis debentur, sic euulgare ac demittere vt indignis quoque adferuntur, non caret iniuria, quæ dignis irrogatur. Enimvero cum honor in excellentia consistat, quando honoris nomen ex quo in commune omnibus inuulgat, facis tunc illud non esse honoris nomen, ac subinde dignos iure suo depellis. Verbi gratia si eodem titulo & Anistitem saluatas quo simplices sacerdotes, eodemque magnatē atq̄ plebeium magistrum ac discipulum, nobilem & ignobilem. Secundum autem argumentum conclusio secunda ab unum inter ciues impartire liceat, & quartus partim articulus declarauit, & subsequens ad faciet plenius.

Ad secundū arg.

ARTICVLVS VII.

Vtrum in tributis exigendis peccari possit acceptione personarum.

Primum argu a parte negativa.

Arg. 2.

Arg. 3.

Superest postremo in hoc 7. art. de tributis verbū adicere, Vtrum & in illis quoque vsu venire possit personarum acceptio? Existit enim a parte negativa primum arguitur. Acceptio personarum in bonorum distributione committitur, tributum aut exactio honorum communium collectio est, & accumulatio potius ergo (vt nomen sonat) est contributio quam distributio. Atque adeo illic nulla esse videtur personarum acceptio. Secunda arguitur. Cap licet multum extra, de censu iubetur rationem haberi cæciæ tributorum iugo afflicti, & sic eo. tit. l. etatem sancitur quoque & etatem esse considerandam, nempe vt neq̄ pueri, neq̄ senes census soluant. Et tertio arguitur. Nobiles tributorum exemptione liberantur, quos rex pro suo arbitratu creare potest, ergo acceptio personarum

non est in huiusmodi tributorum exactioibus illicita. In contrarium tamen est quod principes populum tributis vexantes neque tam ob causam legitimam, quam propter odia vel fauores, eadem exigentes, non solum apud Philosophos & seculares Historiographos, verum & in sacris pesime audiunt. Hanc enim ob rem (vt 3. Reg. 12. sacra refert historia) Roboam maxima fuit regni portione multatus, quod præ patre suo molebatur plebi graue iugum imponere.

Quamplurima tributorum nomina iuris prudentes multiplicant, quæ inter alios Syluester sub verbo, Gabella, propemodum connumerat, vt pensio, quæ dicitur pendendo, hoc est soluendo, guidagium, &c. Quatuor tamen ad rem spectantia huc accessimus. Primum est census quod a cetero deriuatur, eo quod recenseri facultates debent, quo inde tributa pro eorum ratione soluantur, vt habetur l. forma, de censib. At vero peculiare nomen sit ab alijs distinctū pensionem illam singulariter significat, quam ciues vitium pro capite principi pendunt, hoc enim est de quo Iudæi Christi seiscitabantur, vbi quærebant, an liceret Cesar census soluere? Tributa enim que pro defensione & gubernatione Reipublice imperabant, tribuere nihil recusabant, sed illud, quod iugum subiectionis designabat, a qua ipsi se liberos arbitrabantur tanquam filij Abrahæ. Vnde alibi. Nos filij Abrahæ sumus & nemini seruiimus vnquam. Huiusmodi autem census inter Christianos principes non est vsu frequens, eo quod ad superbiam, tumorem potius & ad auaritiæ stimulum attineat, quam ad publicorum sumptuum necessitatem. Satis nanque se ciues subditos profitentur, cum alia iusta capessunt. Illam ergo ob causam Cæsares describere orbi iubebant. Vnde Dauid (vt 2. Reg. 24. in memorie proditum est) inde tam acerbas dedit penas numerati populi. Atque huc referebatur quod Christus interrogauit. Cuius est iugum hæc? Numismatis, quasi solū in signum subiectionis & adorationis Cesaris, illud exolueretur. Tributū autem (vt nomen ipsum sonat) a tribuendo seu contribuendo dicitur, eo quod quisque stipem tribuat. Et quoniam antiquitus illa stipem contributio non fiebat nisi ad alendum publicum militem, inde etiam stipendiū deriuatū est. Vtrumque